

Spełnione i niespełnione nadzieje

Test podsumowujący do 7. rozdziału podręcznika,
wersja A

Czas pracy: 45 minut

Maksymalna liczba punktów: 27

.....	
imię i nazwisko ucznia	
.....
data	klasa

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania. W zadaniach 1–6, 9, 11–16 wybierz tylko jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. Rozwiązania pozostałych zadań zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj. Powodzenia!

Tekst I

Nowym i z roku na rok bardziej dostępnym sposobem upowszechniania literatury stawało się radio. Utworzone w lutym 1925 r. Polskie Towarzystwo Radiotechniczne rozpoczęło nadawanie jednej godziny programu dziennie, a zasięg fal radiowych wynosił 200 km. W rok później nadawano 6 godzin dziennie, a w roku 1933 istniało już, prócz rozgłośni centralnej, 11 rozgłośni regionalnych. Uruchomiona w roku 1931 radiostacja w Raszynie obejmowała zasięgiem cały kraj i mogła być słyszalna daleko od jego granic, była bowiem największa na świecie.

Z Polskim Radiem współpracował co trzeci literat.

Spora grupa pisarzy, zwłaszcza młodych, przeszła przez radiowe studia i pokoje redakcyjne, zdobywając tutaj nowe umiejętności profesjonalne. Byli wśród nich Józef Czechowicz, kierownik literacki rozgłośni warszawskiej, Czesław Miłosz, pracownik rozgłośni wileńskiej. Radio miało w swych programach miejsce zarówno dla literatury dawnej, jak i najnowszej, inspirowało powstanie specyficznych gatunków literackich, takich jak felieton mówiony, pogadanka, a przede wszystkim słuchowisko. Za pierwsze polskie słuchowisko uważa się Władysława Hulewicza *Pogrzeb Kiejstuta*, emitowany w maju 1928 r.

Od tegoż roku w tak zwanej ramówce programu ogólnopolskiego znajdowały się stałe audycje literackie. I tak na przykład w niedzielę nadawano fragmenty prozy, wtorek zarezerwowany był dla poezji, środa dla nowości wydawniczych, a w czwartki emitowano słuchowiska. Nad całością programów literackich sprawowała merytoryczną kuratelę komisja, do której należeli wybitni i szanowani pisarze, jak Waław Sieroszewski, Zofia Nałkowska, Tadeusz Boy-Żeleński czy Juliusz Kaden Bandrowski.

Radio, jak każda cywilizacyjna nowość, budziło silne emocje, pozytywne i negatywne. Karol Irzykowski nazwał je wynalazkiem szatańskim, obawiał się, że literatura zatraci w nim swą tożsamość i że człowiek „stanie się dodatkiem do radia”. Większość pisarzy dostrzegła jednak w radiu szansę na pełniejsze upowszechnienie kultury literackiej. Prawie 20% pisarzy deklarowało, że pisze specjalnie dla radia, uwzględniając jego specyfikę. Boy i Strug wypowiedzieli się o możliwościach radia entuzjastycznie. Audytorium radiowe stopniowo się powiększało. W roku 1938 liczyło 800 tysięcy abonentów i było ósme w Europie.

Andrzej Zawada, *Dwudziestolecie literackie*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 1995,
s. 193–195.

1. Tekst mówi o (0–1)

A. roli radia w Europie.
B. wynalazkach technicznych.

C. popularyzowaniu literatury.
D. upowszechnianiu kultury regionalnej.

2. Radio (0–1)

- A. pomogło wielu literatom w zdobyciu nowych umiejętności.
- B. nie miało wpływu na powstawanie nowych gatunków.
- C. ograniczyło się do promowania literatury najnowszej.
- D. niechętnie produkowało audycje literackie.

3. Czesław Miłosz był w radiu (0–1)

- A. wydawcą.
- B. pracownikiem rozgłośni wileńskiej.
- C. kierownikiem literackim rozgłośni warszawskiej.
- D. szefem komisji dozorującej całość programów literackich.

4. Zadaniem tekstu jest (0–1)

- A. rozbawienie czytelnika.
- B. poszerzenie wiedzy odbiorcy.
- C. wprowadzenie czytelnika w błąd.
- D. zwrócenie uwagi na język artykułu.

5. Który z podanych wyrazów nie jest synonimem słowa *emitować*? (0–1)

- A. Nadawać.
- B. Reklamować.
- C. Transmitować.
- D. Puszcząć w obieg.

6. Wypisz z tekstu obecne w nim skróty i je rozwiń. (0–2)

.....

.....

7. Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0–1)

Wyraz *radiostacja* jest zrostem/złożeniem.

8. Wymień dwa rodzaje audycji literackich emitowanych przez Polskie Radio od roku 1928. (0–1)

.....

.....

9. Napisz, jakie – Twoim zdaniem – są zalety i wady radia. Podaj przykłady. (0–3)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Radio od początku swojego istnienia (0–1)

- A. miało wyłącznie zwolenników.
- B. miało zwolenników i przeciwników.
- C. wywoływało same negatywne komentarze.
- D. nie budziło żadnych emocji wśród odbiorców i twórców.

11. Oceń prawdziwość podanych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0–1)

1.	Audycje emitowane w 1931 r. z Raszyna można było usłyszeć w całym kraju.	P	F
2.	Po roku 1938 popularność radia zmalała.	P	F

Tekst II

Małgorzata Hillar *My z drugiej połowy XX wieku*

My z drugiej połowy XX wieku
rozbijający atomy
zdobywcy księżyca
wstydzimy się miękkich gestów
czułych spojrzeń
ciepłych uśmiechów

Kiedy cierpimy
wykrzywiamy lekceważąco wargi

Kiedy przychodzi miłość
wzruszamy pogardliwie ramionami

Silni cyniczni
z ironicznymi zmrużonymi oczami

Dopiero późną nocą
przy szczelnie zasłoniętych oknach
gryziemy z bólu ręce
umieramy z miłości

Małgorzata Hillar, *Utwory zebrane*, Stowarzyszenie „Instytut Kociński”, Starogard Gdański

12. W tekście podmiot liryczny wypowiada się w (0–1)

- A. pierwszej osobie liczby pojedynczej.
- B. trzeciej osobie liczby pojedynczej.
- C. pierwszej osobie liczby mnogiej.
- D. trzeciej osobie liczby mnogiej.

13. Tematem utworu jest (0–1)

- A. refleksja o naturze człowieka pod koniec stulecia.
- B. potęga wynalazków.
- C. pochwała nauki.
- D. wstyd.

14. Wymowę wiersza Małgorzaty Hillar można określić jako (0–1)

- A. gorzką.
- B. radosną.
- C. realistyczną.
- D. optymistyczną.

15. Jaką funkcję pełnią epitety w pierwszej zwrotce wiersza? (0–1)

- A. Określają osiągnięcia człowieka drugiej połowy XX wieku.
- B. Wyrażają zachwyt podmiotu mówiącego nad postępem.
- C. Opisują wygląd człowieka współczesnego.
- D. Ujawniają ukryte pragnienia człowieka.

16. Jakiej sfery życia człowieka dotyczą trzy pierwsze wersy wiersza? (0–1)

- A. Wiary.
- B. Uczuć.
- C. Intelaktu.
- D. Moralności.

17. Ludzie drugiej połowy XX wieku (0–1)

- A. mówią szczerze o miłości.
- B. są otwarci i bezpośredni.
- C. nie ujawniają uczuć.
- D. nie są cyniczni.

18. Wyjaśnij przeniósny sens zwrotu *umierać z miłości*. (0–1)

.....

.....

.....

.....

.....

